FINLANDS SVENSKA BIBLIOTEKSFÖRENING

Utlåtande

FSBF tar ställning för biblioteken

I en tid av besparingar och nedskärningar är det viktigare än någonsin att värna om samhällets grundläggande tjänster. Biblioteken spelar en avgörande roll för demokrati, bildning, delaktighet och jämlikhet. De är öppna för alla och erbjuder en trygg mötesplats där människor kan lära sig, utvecklas och ta del av information och kunskap oavsett ålder, bakgrund eller livssituation.

Personalen är en förutsättning för god service
Nedskärningar i bibliotekens personalstyrka är inte rätt väg att gå. Esbo stads beslut att som en förebyggande sparåtgärd avsluta anställningen för 18 biblioteksanställda, motsvarande 10 procent av personalen, har med fog väckt bestörtning. Det är svårt att förstå hur en så stor minskning av personalen inte skulle påverka servicen. Beslutet framstår som särskilt motsägelsefullt eftersom arbetet för att stärka läskunnigheten samtidigt är ett av stadens viktigaste strategiska mål.

Biblioteksspersonalen främjar läsning, samarbetar med skolor och hjälper invånare med e-tjänster och digitala verktyg. Färre anställda riskerar att leda till mindre läsfrämjande verksamhet, sämre tillgänglighet och försämrad service för dem som behöver stöd. Kommunerna bör därför i stället söka lösningar genom samarbete och nya arbetssätt.

Svenska språket och integration
Tillräckliga personalresurser behövs också för att säkerställa service på båda nationalspråken, särskilt i tvåspråkiga kommuner. Biblioteken är dessutom viktiga för integration genom språkcaféer, litteratur på olika språk och personlig handledning. De erbjuder en låg tröskel till delaktighet i samhället.

Bibliotekskortet ska förbli avgiftsfritt
Föreningen motsätter sig förslaget i finansministeriets tjänstemannayttrande om att införa en avgift för vuxnas bibliotekskort. Enligt bibliotekslagen är användning,

utlåning och reservering av bibliotekens egna material samt handledning och rådgivning avgiftsfria. Också undervisnings- och kulturministeriets kulturpolitiska strategi slår fast att bibliotekstjänsterna ska vara avgiftsfria även i framtiden.

IFLA och UNESCO betonar likaså att folkbibliotek i princip ska vara avgiftsfria. En avgift skulle skapa en ekonomisk tröskel och särskilt drabba personer med begränsade resurser, personer med invandrarbakgrund och människor i utsatta livssituationer. Samtidigt riskerar de ekonomiska intäkterna att bli små.

Biblioteken är en investering i framtiden
Biblioteken är inte en kostnad som kan skäras bort eller avgiftsbeläggas utan konsekvenser. De är en investering i demokrati, läskunnighet, delaktighet, livslångt lärande och social hållbarhet. Om vi vill bygga ett samhälle där alla har möjlighet att delta och utvecklas måste biblioteken ha tillräckliga resurser för att kunna fullgöra sitt uppdrag och erbjuda jämlik service till alla.

Föreningen uppmanar därför kommunerna och staten att säkerställa att biblioteken även framöver har tillräckliga personalresurser och att bibliotekstjänsterna förblir avgiftsfria och tillgängliga för alla.

Finlands svenska biblioteksförening
9.11.2026
Kontakt: Anneli Haapaharju, ordförande
fsbf@fsbf.fi